בתוקף סמכותי לפי סעיף 3ב לפקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], התשמ"ג- 1983[1] (להלן – הפקודה), והסמכות לפי סעיף 3 לפקודה, שנטלתי לעצמי לפי סעיף 34 לחוק יסוד: הממשלה[2], ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת לפי סעיף 21א(א) לחוק יסוד: הכנסת[3], וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז- 1977[4], אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 1

1. (1) בתקנה 1 לתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ג – 1993 [5] (להלן – התקנות העיקריות), אחרי הגדרת "מעבדה מוכרת", יבוא:

""סוכרים" – סך כל החד - סכרידים והדו - סכרידים הנמצאים במזון;

"סיבים תזונתיים" - פולימרים פחמימתיים עם לפחות שלוש יחידות מונומריות, אשר לא נעכלים או נספגים במעי הדק בגוף האדם ושייכים לאחת מהקטגוריות הבאות:

(א) פולימרים פחמימתיים הניתנים למאכל, וכן מיקטעים של ליגנין ותרכובות נוספות השלובים יחד בפולימרים פחמימתיים בדופן תא הצמח, אשר נמצאים במזון באופן טבעי כפי שנצרך;

(ב) פולימרים פחמימתיים הניתנים למאכל, אשר הופקו באמצעים פיזיקליים, אנזימטיים או כימיים מחומר גלם המשמש בייצור מזון;

(ג) פולימרים פחמימתיים הניתנים למאכל, אשר התקבלו באופן סינתטי (באמצעות סינתזה).

"פחמימות" – סך הפחמימות אשר עוברות חילוף חומרים (מטאבוליזם) בגוף האדם, לרבות רב כוהליים;

"רב כוהליים" - כוהלים המכילים יותר משתי קבוצות הידרוקסיל במולקולה;"

תיקון תקנה 3

2. (א) בתקנה 3(א) לתקנות העיקריות, אחרי "הפחמימות", יבוא: "הסוכרים, הרב כוהליים,".

(ב) במקום תקנה 3(ב) לתקנות העיקריות יבוא:

"3(ב) (1) אם ערכם של החלבונים, השומנים או הפחמימות פחות מ- 0.5% במשקל, יסומן לצידם אפס, לפי העניין;

(2) אם ערכם של הסוכרים פחות מ – 0.5% במשקל, יסומן לצידם אפס, ואולם, ניתן לחלופין לסמן לצידם את ערכם, ובלבד שגם ערך הפחמימות יסומן בהתאם;

(3) אם ערכם של הרב כוהליים פחות מ- 0.5% במשקל, לא יסומנו המלים "רב כוהליים" בסימון התזונתי;

(4) אם שיעורו של הנתרן פחות מ – 5 מיליגרם ב- 100 גרם, יסומן לצידו אפס."

תיקון תקנה 4 3. אחרי תקנה 4(א), יבוא:

"(א1) כלל הסימון התזונתי "סוכרים", רשאי אדם לסמן בנוסף את סוג הסוכר בסוגריים, בצמוד לאחר המלה "סוכרים", כמפורט בחלק א' לתוספת הראשונה, ובלבד שסומנו כל סוגי הסוכרים שבמזון."

תיקון תקנה 6 4. (א) בתקנה 6(א) לתקנות העיקריות, במקום "(אנרגיה) קלוריות", יבוא "אנרגיה (קלוריות)".

(ב) בתקנה 6(ב) לתקנות העיקריות:

(1) בתקנת משנה (2) המילה "זמינות" תימחק;

(2) בתקנת משנה (6), אחרי "כהל", יבוא: "אתילי (אתנול)";

(3) אחרי תקנת משנה (6), יבוא:

"(7) גליצרול – 4.3 קילוקלוריות לגרם;

(8) סיבים תזונתיים – 2 קילוקלוריות לגרם.".

תיקון התוספת הראשונה 5. (א) בחלק א' לתוספת הראשונה, במקום "פחמימות (גר')

drates (gr.)", יבוא:	Carbohy
"פחמימות (גר')... מתוכן:	Carbohydrates (gr.)...Of which:
סוכרים (גר')	Sugars (gr.)
רב כוהליים (גר')	Polyols (gr.)".

(ב) בחלק ג' לתוספת הראשונה יימחק:

"סוכרים (גר')" Sugars (gr.)".

תחילה

6. תחילתן של תקנות אלה ביום תחילתן של תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי) (תיקון), התשע"א – 2011 [6].

יעל גרמן
שרת הבריאות

_____ התשע"ג (_____ 2013)
(חמ 2415- 3)

1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 36, עמ' 750.
2. ס"ח התשס"א, עמ' 158.
3. ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשס"א, עמ' 166.
4. ס"ח התשל"ג, עמ' 226; התשנ"ד, עמ' 348.
5. ק"ת התשנ"ג, עמ' 858; התשנ"ד, עמ' 891; התשע"א, עמ' 1198; התשע"ב, עמ' 1175; התשע"ב, עמ' 1661.
6. ק"ת התשע"א, עמ' 1198; התשע"ב, עמ' 1661.

מדינת ישראל
State of Israel

Ministry of Health
Public Health Services
Food Control Services
Central Office

משרד הבריאות
שירותי בריאות הציבור
שירות המזון הארצי
המטה

www.health.gov.il/fcs

תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי) (תיקון), התשע"ג – 2013 – דברי הסבר

1. רקע

בעשורים האחרונים, מגפת ההשמנה הגלובלית הולכת ומחריפה; הצעדים למניעתה ובלימתה נמצאים בשלבי ביצוע נרחבים במדינות רבות בעולם. מקורה של "מגפת ההשמנה" הוא בין היתר בשינויים הרבים אשר חלו בצורת החיים המודרנית המאופיינת, בין היתר, באורח חיים פאסיבי ובשינויים בהרגלי התזונה. השינויים בהרגלי התזונה מתאפיינים בעיקר בעליה בצריכת מזונות קנויים מעובדים, בירידה בהכנה ביתית של מזונות וכן בעלייה בתדירות האכילה מחוץ לבית, בעיקר של מזון מהיר. שינויים אלה מתבטאים בהגברת הצריכה של מזונות עשירים בקלוריות, מלח, שומן (שומן רווי וטראנס בעיקר) ובסוכר, על חשבון הקטנת הצריכה של מזונות בעלי ערך תזונתי גבוה כמו: דגנים מלאים, קטניות, פירות וירקות ומוצרי חלב ובשר דלי שומן. ארגון הבריאות העולמי יצא כבר לפני כעשור בקריאה עולמית לצמצם צריכתם של מזונות עתירי מלח, שומן וסוכר ובד ובד לעודד צריכה של מזונות בעלי ערך תזונתי גבוה כאמור לעיל. ישראל הצטרפה למגמה העולמית והחלה בבנית תכנית לאומית רב שלבית רחבת היקף לקידום אורח חיים פעיל ובריא, אשר התקבלה בשלהי שנת 2011 על ידי ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה. תכנית רב שלבית זו כוללת, בין היתר, גם התייחסות לשינויי חקיקה, אשר יסייעו לצרכן לבצע בחירות מושכלות יותר של המזונות אותם הוא צורך. במקביל, בעקבות הצעת חוק לעניין חיוב סימון סוכרים במזון ארוז מראש, תוקנה פקודת בריאות הציבור (מזון), אשר חייבה את משרד הבריאות לקבוע הוראות בדבר חובת סימון תזונתי של הסוכרים במזון ארוז מראש, כהגדרתו בפקודה.

לצורך כך, מונתה ע"י ראש שירותי בריאות הציבור במשרד "הועדה לסימון תזונתי", הכוללת נציגי ארגונים שונים ממשרד הבריאות (מחלקה לתזונה, שירות המזון הארצי והמחלקה למעבדות), האקדמיה, מכון התקנים, תעשיית המזון ואיגוד לשכות המסחר. הועדה עסקה בגיבוש העקרונות לעדכון תקנות הסימון התזונתי.

2. עיקרי השינויים בטיוטת התקנות:

טיוטת תיקון התקנות הפכה את סימון הסוכרים מסימון נוסף (רשות) למחייב, אולם לא חייבה את סימון העמילנים והסיבים התזונתיים.

ההתייחסות בטיוטת התיקון לסוכרים הינה לכלל הסוכרים הנמצאים במזון, לרבות סוכרים מוספים, וזאת בשל העובדה כי מבחינה תזונתית גוף האדם אינו יכול להבדיל בין מקורות הסוכר הללו וכי ההשפעה המטאבולית זהה ללא תלות במקור הסוכר. בנוסף לכך מבחינה מעבדתית לא ניתן להבחין בין מקורות הסוכר השונים.

תיקון התקנות התבסס בעיקרו על החקיקה האירופאית בהתאמה לנדרש בארץ.

P:\MICHPAT\RASHIT\שרון\גוטמן\דברי הסבר לתקנות סימון תזונתי - סוכרים.doc

Haarbaa St. 12 Tel-Aviv , 64739
P.O.B. 20301 Tel-Aviv 61203
Israel

Tel *5400 טל
Fax 03-5655969 פקס
call.habriut@moh.health.gov.il

רח' הארבעה 12 תל אביב, 64739
ת.ד. 20301 תל אביב 61203
ישראל

מדינת ישראל
State of Israel

Ministry of Health
Public Health Services
Food Control Services
Central Office

משרד הבריאות
שירותי בריאות הציבור
שירות המזון הארצי
המטה

www.health.gov.il/fcs

טיוטת התיקון כוללת שינויים הנוגעים לנושא הפחמימות כמכלול. להלן עיקרי השינויים:

1. הוספת הגדרות לפרטי הסימון הבאים: פחמימות, סוכרים, רב כוהליים וסיבים תזונתיים.
2. קביעת הוראות לאופן הסימון של פרטי הסימון בטבלת הסימון התזונתי כלהלן:
   א. סוכרים יסומנו כחלק מסימון הפחמימות. אם ערכם קטן מ – 0.5% במשקל, יסומן לצידם אפס, ואולם, ניתן לחלופין לסמן לצדם את ערכם, ובלבד שגם ערך הפחמימות יסומן בהתאם.
   ב. רב כוהליים יסומנו כחלק מסימון הפחמימות, אם ערכם של הרב כוהליים פחות מ- 0.5% במשקל, אין לפרטם בסימון התזונתי.
3. סימון נוסף- נוספה האפשרות לפרט את שם סוג הסוכר בסוגריים לצד המילה "סוכרים" בטבלת הסימון התזונתי. יחד עם זאת, אם בחר היצרן לסמן כאמור, יסומנו כל שמות סוגי הסוכר הקיימים במוצר וללא צורך בפירוט כמותי.
4. עדכון מקדמי המרה- נוספו שני מקדמי המרה, האחד לסיבים תזונתיים והשני לגליצרול. אף על פי שגליצרול עונה להגדרה הכימית של "רב- כוהליים" נקבע עבורו מקדם המרה נפרד, משום שערכו הקלורי שונה באופן משמעותי מערכם הקלורי של הרב כוהליים.
5. תחילת התיקון – הוראות תיקון זה יחולו יחד עם הוראות תקנות הסימון התזונתי, תיקון תשע"א – 2011 (לעניין סימון חומצות שומן טראנס).

P:\MICHPAT\RASHIT\שרון\גוטמן\דברי הסבר לתקנות סימון תזונתי - סוכרים.doc

רח' הארבעה 12 תל אביב, 64739
ת.ד. 20301 תל אביב 61203
ישראל

טל *5400 Tel
פקס 03-5655969 Fax
call.habriut@moh.health.gov.il

Haarbaa St. 12 Tel-Aviv , 64739
P.O.B. 20301 Tel-Aviv 61203
Israel